

NYHETSREV FOR FISK OG HAV

Hei igjen!

Her kommer en rykende fersk utgave av vårt nyhetsbrev for fisk- og havsaker. Årets første nyhetsbrev byr på alt fra forskning på taremark til Europaparlamentets krav om fornyelse av CFP.

I EU er det for tiden mye som skjer, spesielt med tanke på at valget av nytt Europaparlament står for døren. I den sammenheng modifiseres gjerne de mest inngripende vernetiltakene, slik som at Europaparlamentet refser Europakommisjonens plan om å forby fiske i verneområder- og krever fornyelse av CFP.

Nytt av året er nyheten om at fiskerikomiteen (PECH) i Europaparlamentet har godkjent et forslag om at det skal installeres kameraer i havner for å håndheve landingsplikt, samt at forbudet mot bunnfiske bør forlenges til slutten av 2027.

I januar kom det også en stor fornyelse av EUs fiskerikontrollsystem. Oppdateringene moderniserer blant annet måten fiskeaktiviteter kontrolleres på, både for EU-fartøy og de som fisker i EU-farvann. Videre kan du lese om at taremark kan revolusjonere dietten til oppdrettsfisk. Helt til slutt finner du en oversikt over arrangementer og høringer.

Riktig god lesing!

Vennlig hilsen

Nils Kristian Sørheim Nilsen
Direktør / Dr.polit

I NYHETSREVET

EUROPAPARLAMENTET
KREVER FORNYELSE AV CFP

STOR FORNYELSE AV EUS
FISKERIKONTROLLSYSTEM

NORDØST-ATLANTEREN:
KAMERAER I HAVNER FOR Å
HÅNDHEVE LANDINGSPLIKT

UNCTAD BEKREFTER EUS
FISKEFLÅTE
BEMERKELSESVÆRDIG 52%
REDUKSJON I
KLIMAGASSUTSLIPP

Europaparlamentet refser Europakommisjonens plan om å forby fiske i verneområder- og krever fornyelse av CFP

Forbud mot fiske i verneområder (såkalte MPAs) har vært et hett tema både politisk og forvaltningsmessige i EU de seneste årene. Politisk har det vært sterk støtte for slike forbud, men etter større aksjoner og bl.a streik i den europeiske fiskerinæringen (mot EUs nye Naturrestaureringslov, som er en del av Fit for 55) i fjor, virker det til at vinden har snudd. I januar refset Europaparlamentet Europakommisjonens planer om å forby fiske i beskyttede havområder. De første klare signalene om en revisjon av CFP har kommet. Til våren er det valg av nytt Europaparlament, og da modifiseres gjerne de mest inngripende vernetiltakene.

Parlamentarikerne vil nå ha:

- En mer balansert tilnærming med henhold til å forby mobilt bunnfiske i marine verneområder
- Reform av den felles fiskeripolitikken
- Bedre informasjon og harmoniserte markedsregler til fordel for forbrukere og fiskere

En mer balansert tilnærming til å definere marine verneområder

Europaparlamentet mener at Europakommisjonen hadde en for unyansert tilnærming da de foreslo utfasing av mobilt bunnfiske i alle marine verneområder innen 2030, og etterlyser balanse og deltakelse fra fiskerne i definisjonen og gjennomføringen av disse områdene.

De mener også at Europakommisjonens handlingsplan mangler sammenheng med andre prioriteringer, og klager over at stigende priser eller tiltak for å styrke økonomisk vekst og sysselsetting ikke er tilstrekkelig vurdert. Mobilt bunnfiske står for 25% av fangsten, og et forbud vil ha økonomiske konsekvenser i mange kystregioner. Parlamentarikerne forventer også at stengesoner kan føre til konflikter og legge press på andre fiskeområder.

Reform av den felles fiskeripolitikken (CFP)

Europaparlamentet påpeker også at CFP "må fortsette å iverksettes, og at det, om nødvendig, blir reformert og vedtatt tilsvarende". I tillegg bemerkes det at dets sosioøkonomiske aspekter ikke har blitt tatt på alvor. De peker på mangler ved landingsplikten og at bifangst er uunngåelig, hovedsakelig i blandingsfiske. Derfor etterlyses det en «pragmatisk» bruk av denne regelen, der dagens unntak opprettholdes og der det oppfordres til kvotebytte.

Hvis du vil lese mer om detaljene rundt CFP, og hva Europaparlamentet ønsker om markedsmessige forhold, kan du lese pressemeldingen fra dem.

Det er ikke bare Europaparlamentet i plenum som ønsker en revisjon av EUs CFP. European Peoples Party (tilsvarende Høyre og KrF i Norge) – den største partigruppen, rettet også i januar et eget krav om at CFP må reformeres og tilpasses for å møte dagens utfordringer som avkarbonisering og generasjonsfornyelse. Les pressemeldingen fra EPP for mer utfyllende informasjon.

Stor fornyelse av EUs fiskerikontrollsystem

Nye regler for forsterket kontrollsystem tredde i kraft den 9. januar. De reviderte reglene moderniserer måten fiskeaktiviteter kontrolleres på, både for EU-fartøy og de som fisker i EU-farvann. Hensikten er å hindre overfiske, skape et mer effektivt og harmonisert fiskerikontrollsystem og sikre like konkurransevilkår mellom ulike havområder og flåter. I tillegg ønsker en å gjøre EUs fiskerier mer bærekraftig.

De viktigste endringene er knyttet til bedre overvåking av fiskeriene og sporbarhet av fangst ved å ta i bruk det beste innen teknologi, og sanksjonere de som bryter reglene.

De nye bestemmelsene vil sikre et mer harmonisert kontrollsystem for EUs fiskerier og bedre bevare marine ressurser gjennom:

- Styrket kamp mot ulovlig, urapportert og uregulert fiske (UUU)
- Overgangen til full digitalisering, ny teknologi og moderne datahåndtering.

Kontrollen med fiskeriene vil bli fullstendig digitalisert – ved gradvis å utvide geolokalisering og elektronisk rapportering til alle fiskefartøy, uavhengig av størrelse, og pålegge fangstregistrering og rapportering også i visse fritidsfiskerier. Alle fiskefartøy vil bli sporet via et fartøysporingssystem (VMS) og all fangst må registreres elektronisk. Brukervennlige verktøy som apper på mobile enheter vil bli brukt.

For første gang blir full digital sporbarhet obligatorisk langs verdikjeden, slik at myndighetene mer effektivt kan motarbeide ulovlig fiske. Systemet blir obligatorisk for ferske og frosne fiskeri- og havbruksprodukter. Det vil gradvis bli utvidet til bearbejdede fiskeri- og akvakulturprodukter, for eksempel hermetikkprodukter, noe som gir forbrukerne mer informasjon om opprinnelsen. Disse reglene vil gjelde for alle fiskeri- og havbruksprodukter, inkludert import.

EUs nye regler for kontrollsystem styrker også etterlevelsen av landingsplikten (for å sikre at uønsket fangst ikke ulovlig kasseres til sjøs, men bringes til land): De omfatter forpliktelser om fjernstyrt elektronisk overvåking (med kamera om bord) for fiskefartøy over 18 meter.

Nye regler for importerte fiskeprodukter

For importerte fiskeprodukter blir bruk av IT-verktøyet CATCH obligatorisk. Fra 9. januar 2026, må EUs fiskeimportører bruke dette systemet for å sende inn fangstsertifikatene for import av fiskeriprodukter i EU-markedet. Dette betyr en fullstendig digitalisert og papirløs arbeidsflyt – som også gjør det enklere å identifisere og forby import til EU av fiskeprodukter fra ulovlig, urapportert og uregulert fiske (IUU).

Forordningen trer altså i kraft 9. januar 2024, men det er ulike overgangsbestemmelser som strekker seg maksimalt 5 år frem i tid. Mer om dette kan du lese i den [nye fiskerireguleringen](#).

Nordøst-Atlanteren: Kameraer i havner for å håndheve landingsplikt

Den 23. januar godkjente fiskerikomiteen (PECH) i Europaparlamentet et forslag om at det skal installeres kameraer i havner for å håndheve landingsplikt, samt at forbudet mot bunnfiske bør forlenges til slutten av 2027. Dette innebærer at:

- Kamera- og sensorteknologi skal installeres i medlemslandenes havner der det landes mer enn 3 000 tonn pelagiske arter per år.
- Målet er også å sikre overvåking av store landinger
  - Omlastingsoperasjoner til sjøs bør være forhåndsgodkjent og kommunisert innen en time
  - Innleide parter har forbud mot å kaste ut fangst av listeførte arter
  - Havner i den nordøstatlantiske fiskerikommisjonens område, der landinger på over 10 tonn av visse pelagiske bestander forekommer, må installere overvåkingssystemer for ilandstigninger.

Fiskerikomiteens godkjenning av dette forslaget er tenkt innarbeidet i EU-lovens nye regler om forvaltning, bevaring og kontroll av området under Den nordøstatlantiske fiskerikommisjonen (NEAFC). De vedtok også mandatet til å starte forhandlinger med Rådet for den Europeiske Union.

Taremark kan revolusjonere dietten til oppdrettsfisk

5. februar kom det en kunngjøring fra DG Mare, EUs departement for fisk og marine saker, som kan få stor betydning for havbruksnæringen. Med finansiering fra [EMFF](#) har danske forskere utforsket innovative produksjonsteknikker som kan revolusjonere akvakulturen slik vi kjenner den i dag. Alt dette takket være taremark! Hvis du ønsker å lære mer om forskningsfunnene, kan du sjekke ut [et kort sammendrag](#) eller den vitenskapelige artikkelen [Enkytraeider som levendefôr til akvakultur – utvikling av masseproduksjon og kryopreservering — Aarhus Universitet \(au.dk\)](#).

Ifølge den vedtatte teksten skal landingsplikten for visse pelagiske bestander til fem av de seks medlemmene fra denne regionale fiskeriorganisasjonen – Norge, EU, Færøyene og Grønland, Island og Storbritannia – kontrolleres av kameraer og sensorteknologi. Dette gjelder der landinger overstiger 10 tonn pelagiske arter og der mer enn 3 000 tonn av disse bestandene veies per kalenderår.

Småskalafiskeriene berøres ikke av de nye overvåkingsbestemmelsene. Anlegg hvor ilandføring og prosessering over 10 tonn ikke finner sted, men hvor det veies mer enn 3 000 tonn/år, er ikke pålagt å gjennomføre det nye tiltaket.

Medlemslandene bør legge frem en liste over de havnene som oppfyller disse kravene, der de nye reglene vil bli gjelde fra januar 2026.

Ellers, så kan det nevnes at 22 arter ble lagt til listen over arter som det er forbud mot utkast av - deriblant torsk, hyse, sole, lyr og norsk hummer. Denne oppdateringen erstatter en liste fra 2010.

Hvis du vil sette deg ytterligere inn i hva dette innebærer, kan du lese [pressemeldingen](#) fra Europaparlamentet.

UNCTAD bekrefter EUs fiskeflåte bemerkelsesverdig 52% reduksjon i klimagassutslipp

En fersk studie fra FNs konferanse om handel og utvikling (UNCTAD), gir en første global kartlegging av de viktigste utfordringene og mulighetene ved energiomstillingen av fiskefartøy, spesielt for utviklingsland.

For å gjøre det, utforsker [studien](#) grensesnittet mellom klimaendringer, CO2-utslipp og fiskeflåter ved å analysere utslippsdata og hav- og fiskeriforpliktelser under Paris-avtalen. Studien fremhever de totale klimagassutslippene fra EUs fiskeflåte falt med 52 % mellom 1990 og 2021, fra 8,9 til 4,3 millioner tonn CO2-ekvivalenter. Dette markerer et positivt skritt i kampen mot klimaendringer og understreker fiskerisektorens rolle i å produsere lavkarbon sjømat. Samtidig som fiskerisektoren er viktig for matsikkerhet og livsgrunnlaget til millioner av mennesker, spesielt i utviklingsland, er det nødvendig å forbedre energieffektiviteten og redusere karbonutslippene fra fiskeriaktiviteter.

Det bemerkes at EU har oppnådd betydelige fremskritt, mens andre land som Norge, Island og Storbritannia ikke er like i tråd med den positive trenden. Til tross for reduksjon i flåtestørrelsen, rapporterer Norge høyere utslipp enn på 1990-tallet. Dette peker på behovet for ytterligere tiltak både i EU og andre land for å møte klimamålene.

For å oppnå klimanøytralitet innen 2050, er det nødvendig med omfattende tiltak som inkluderer utslippsfrie energikilder, oppgradering av fartøy og bedre redskapsdesign. Dette krever både regulatoriske endringer og økonomisk støtte fra EU-myndighetene. EU har oppnådd betydelige resultater, men det er avgjørende å opprettholde momentum og fortsette å arbeide mot målet om klimanøytralitet.

Europêche, det ledende representative organet for den europeiske fiskerinæringen, ønsker den positive trenden velkommen og understreker fiskerisektorens positive rolle i kampen mot klimaendringer samtidig som den produserer lavkarbon sjømat.

I tillegg understreker de at den positive utviklingen i EU må fortsette for å oppnå klimanøytralitet innen 2050. Dette krever en helhetlig strategi med fokus på utslippsfrie energikilder, oppgradering av fartøy og forbedret redskapsdesign. For å støtte denne overgangen, oppfordrer de Europakommisjonen til å fjerne regulatoriske barrierer, øke økonomisk støtte og gi selskaper mulighet til å møte utfordringene effektivt. [Les sammendraget av studien her eller last ned hele rapporten.](#)

Arrangementer

4.–8. mars - European Ocean Days, Brussel

6. mars - Where next for Europe's Seas at the European Ocean Days, Brussel

20.– 21. mars European Research and Innovation (R&I) Days 2024, Brussel

23. – 25. april - Seafood Expo, Barcelona

14. og 15. mai EU Arctic Forum and Indigenous Peoples' Dialogue, Brussel

Høringer

Kommende høringer:

- Fish & seafood products - review of marketing standards (europa.eu)
- Deep-sea fishing – list of vulnerable ecosystems (amendment) (europa.eu)
- Managing fisheries – updated rules (technical measures) (europa.eu)
- Common fisheries policy - evaluation of landing obligation (europa.eu)
- Fishing authorisation for deep-sea stocks in the north-east Atlantic (europa.eu)
- Deep-sea fishing – list of vulnerable indicator species (europa.eu)
- Fisheries conservation measures in the North Sea – update (europa.eu)

Støtte og offentlige anbud

- European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF):

Følg oss også i sosiale medier og våre nettsider for oppdateringer!

Har du arrangement du vil ha med på lista? Ta kontakt!

Vil du ikke motta vårt nyhetsbrev? Send en epost til nils@northnorway.org